

Dokumenttyp Strategi	Ansvarig verksamhet Regionfastigheter	Version 1	Antal sidor 5
Dokumentägare Annette Andersson Fastighetschef	Fastställare Regionstyrelsen	Giltig fr.o.m. 2019-03-26	Giltig t.o.m.

Strategi för parkering vid vårdutbudspunkter

Gäller för: Region Värmland

Bakgrund

Region Värmland har verksamhet i alla kommuner i länet. Under en dag möter vi cirka 7000 värmlänningar på våra sjukhus, mottagningar, vårdcentraler och inom tandvården. De patienter och besökare som kommer till våra utbudspunkter ska känna att vården präglas av våra kärnvården Kunskap, kvalitet och känsla.

Våra besökare kommer till oss med Sjukresor, färdtjänst, buss, tåg eller bil. Några promenerar eller cyklar. Möjligheten att ta sig till våra utbudspunkter präglar upplevelsen av den vård regionen erbjuder. I synnerhet om det saknas möjlighet att parkera, vilket innebär en onödig oro och extra bekymmer innan patienten kommit in till sitt besök.

Regionens vårdverksamheter finns på över 100 adresser. En del är belägna på egna fastigheter medan andra är inhyrda. I anslutning till de flesta utbudspunkter finns besöksparkeringar. Vid några erbjuds också personalparkering. För att möta efterfrågan på parkeringsplatser på egna eller på inhyrda fastigheter behövs en övergripande strategi kring parkeringsfrågan. Detta gäller särskilt områdena kring de tre sjukhusen och de större vårdcentralerna. Strategin behöver också omfatta alternativa färd sätt.

Syfte

Syftet med parkeringsstrategin är att stödja en positiv utveckling av trafik- och parkeringssituationen vid vårdinrättningarna i länet, särskilt sjukhusområdena och de större vårdcentralerna, underlätta utvecklingen av en attraktiv miljö samt att underlätta planeringsarbetet vid regionens fastigheter. Parkeringsstrategin ska också stödja regionens miljömål om minskad klimatpåverkan.

Nuläge

Vid de flesta vårdinrättningar i länet erbjuds parkeringsmöjlighet för patienter och besökare, med några undantag, främst de vårdinrättningar som ligger centralt i Karlstad. Vid de flesta vårdinrättningar och verksamhetsställen erbjuds också parkeringsmöjlighet för medarbetare inom regionen. Vid Centralsjukhuset och vid Regionens Hus är parkeringsplatserna avgiftsbelagda. Vid vårdcentralen Gripen hyr regionen några parkeringsplatser av fastighetsägaren, och det finns möjlighet för personalen att i sin tur hyra plats. Vid övriga vårdinrättningar är de personalparkeringsplatser som finns kostnadsfria.

Vid flera vårdinrättningar i länet upplevs parkeringsplatserna från tid till annan inte räcka till.

Styrmedel för parkering

Kommunerna har ett övergripande ansvar för planering av parkering enligt plan- och bygglagen. Kommunen anger vanligtvis i samband med detaljplan och bygglov det antal parkeringsplatser som fastighetsägaren ska ordna för bilar och cyklar.

Fastighetsägaren ansvarar för att anordna parkeringsplatser för cyklar, bilar och andra motorfordon på den egna fastigheten eller genom parkeringsköp i form av friköp eller avlösen. Vid friköp betalar fastighetsägaren ett engångsbelopp till kommunen som då förbinder sig att hålla parkeringsplatser tillgängliga för fastigheten exempelvis i en gemensam parkeringsanläggning. Vid avlösen förbinder sig fastighetsägaren att hyra parkeringsplatser i kommunal eller privat parkeringsanläggning till en årlig kostnad.

Många kommuner styr mot att gång-, cykel- och kollektivtrafik ska öka. Under senare år har man på många orter lämnat minimigränsen för antal parkeringsplatser och gått över till mer flexibla parkeringstal, i syfte att främja alternativa färdmedel och minska bilåkandet. Parkering är ett viktigt styrmedel och därför förändras nu parkeringstalen i många kommuner. Ett lägre parkeringstal är ett steg i riktningen att minska efterfrågan på parkering.

Ett annat styrmedel är att reglera parkeringen med avgift och tid för att parkeringen ska användas av de som den är avsedd för. Hur avgiften tas ut har också betydelse – om man betalat månadskort för parkering stimuleras inte andra färdmedel även om det skulle vara möjligt att åka kollektivt några dagar i veckan. För att stimulera alternativa färdmedel bör lösningar sökas som innehåller tydliga incitament.

Mycket god tillgång till parkeringsplatser kan innebära en ökad biltrafik till vårdinrättningarna, och att besökare och personal inte överväger andra färdmedel. För få platser å andra sidan innebär att man åker runt och letar lediga parkeringsplatser, s k söktrafik som bidrar till en ökad trafik i områdena. Låga parkeringsavgifter uppmuntrar till bilanvändande, höga avgifter uppmuntrar till att använda alternativa färdmedel.

Alternativa färdmedel

Regionen vill uppmuntra andra resealternativ än bil, där så är möjligt. Till många av våra utbudspunkter går busstrafik. Busshållplatser finns vid våra tre sjukhus och i anslutning till många av våra utbudspunkter. Värmlandstrafiks alla bussar och tåg är tillgänglighetanpassade för resenärer med funktionsnedsättning av syn, hörsel och rörelse. Låga golv och ramp underlättar på- och avstigning för resenärer med rullator, rullstol eller barnvagn. Det finns möjlighet att boka fordon som möter upp vid bussen för vidare resa till sjukhuset. I Karlstad finns trafikvärdar som hjälper till vid byte mellan fordon. Finns det medicinskt behov kan anslutningsfordon bokas för resa mellan hemmet och bussen eller tåget.

Som komplement till allmänna färdmedel finns också servicelinjen som trafikerar sjukhusen och de större vårdcentralerna.

För den som reser till/från sjuk- eller tandvård, inte hälso-kontroller, ersätter regionen en del av reskostnaderna. En sjukresa ska i första hand göras med servicelinjerna, tåg, buss eller Jumbolans. Resa med privat bil eller taxi ersätts endast vid särskilda behov.

Inom Karlstad planeras utbyggnad av snabb-bussar, där ett av stråken kommer att passera CSK. Det kommer att bli möjligt att nyttja för både besökare och medarbetare som har sin arbetsplats på CSK.

Inom tätorterna kan många resor ske med cykel. Det finns cykelparkeringar vid de flesta av våra utbudspunkter, och dessa kan nyttjas av såväl besökare som medarbetare.

Som alternativ till leasingbilar vid tjänsteresor kan tjänstecyklar användas för kortare resor inom tätorterna. Tjänstecyklar finns idag vid några orter i länet. I Karlstad finns tjänstecyklar vid Regionens Hus, CSK och vid några utbudspunkter inom centrala Karlstad. En samlad hantering av tjänstecyklar planeras, för att underlätta bokning och utlämning samt service av cyklarna.

För att uppmuntra cyklandet till och från jobbet utreds möjligheten att erbjuda cyklar som förmånsköp, även elcyklar skulle kunna ingå i ett sådant erbjudande.

Målsättning

Miljön kring främst sjukhusen och de stora vårdcentralerna ska vara attraktiv och trevlig och inte enbart bestå av parkeringsplatser. I de fall alternativa färdmedel såsom buss, cykel etc är möjliga ska sådana färdmedel uppmuntras. Men de patienter och besökare som av olika anledningar måste ta bilen till sjukhuset eller vårdcentralen ska kunna göra det utan att vara oroliga över var de ska kunna parkera.

Det innebär att de parkeringsplatser som går att tillskapa vid en vårdinrättning i första hand måste täcka behoven för patienter och besökare. Likaså ska det finnas möjlighet, vid de flesta vårdinrättningar, att parkera regionens leasingbilar som används vid tjänsteresor mellan vårdinrättningarna. Några parkeringsplatser bör finnas reserverade för de medarbetare som har bakjourstjänstgöring vid något av de tre sjukhusen och måste kunna ta sig till sjukhuset med kort varsel. De medarbetare som av olika skäl måste vara bilburna bör ges en möjlighet att parkera inom rimligt avstånd från arbetsplatsen.

Region Värmland vill verka för en bättre miljö för våra medborgare, såväl i nuvarande som i kommande generationer. Som ett led i det arbetet finns en miljöstrategi antagen med tydliga mål att minska på koldioxidutsläppen till följd av personbilstrafiken. Det är därför angeläget att verka för åtgärder som kan minska behoven av biltrafik till och från våra vårdinrättningar, för patienter och besökare liksom för våra medarbetare. Resande med kollektivtrafik ska underlättas och uppmuntras. Cykeltrafiken ska prioriteras. Olika typer av aktiviteter behöver tas fram som alla syftar till att minska bilåkandet i länet.

Prioritering av parkeringsytor

Prioritering av parkeringsytor ska ske enligt följande rangordning:

1. Angöring kortvarigt uppehåll
Avser platser nära entréerna, för kortvarigt uppehåll för på- och avstigning samt för Sjukresa, färdtjänst/taxi etc.
2. Parkering för rörelsehindrade
Avser parkering för rörelsehindrade med ett giltigt parkeringstillstånd för rörelsehindrade.
3. Parkering för besökare och patienter
Avser parkering för patienter och besökande till verksamheter inom t.ex. sjukhusområdet.

4. Verksamhetsparkering
Avser parkering för regionens leasingbilar, verksamheter som har behov av tjänstefordon, personal med bil i tjänsten och/eller personal som har mycket kort inställetid samt andra verksamhetsrelaterade behov. Avser även exempelvis parkering för blodgivare
5. Arbetsplatsparkering
Avser parkering för anställda i regionens verksamheter. Erbjuds i skälig utsträckning utifrån lokala förutsättningar
6. Övrig parkering
Avser parkering för exempelvis hantverkare, samt byggparkering vid utbyggnads- eller ombyggnadsprojekt.

Utförande

Regionfastigheter har uppdraget att hantera parkeringsfrågorna vid vårdinrättningar i länet. Vid planering och förändring av parkeringsbehoven ska den s k fyrstegsprincipen¹ tillämpas:

1. Åtgärder som påverkar efterfrågan på parkering och val av färdstätt till arbetet/besöksmålet genomförs först
2. Åtgärder som ger effektivare användande av befintliga parkeringsplatser vidtas därefter
3. Som tredje steg övervägs mindre ombyggnads- och förbättringsåtgärder
4. I sista hand övervägs möjligheten till samnyttjande, större ombyggnadsåtgärder samt nyinvestering

Regionfastigheter ska i samarbete med övriga verksamheter i Område Stöd och tillsammans med miljöenheten utarbeta förslag på åtgärder som syftar till att minska bilåkandet och underlättar alternativa färdstätt för såväl besökare och patienter som personal. Regionfastigheter ska också ta fram planer och förslag på effektivare användning av befintliga parkeringsplatser. Regionfastigheter ska se över möjligheten till mindre ombyggnads- och förbättringsåtgärder av befintliga parkeringar samt, om nödvändigt, ta fram underlag för beslut rörande större investeringar i parkeringsanläggningarna. Regionfastigheter ska i samverkan med andra aktörer på marknaden möjliggöra tillgång till laddplatser för elbilar i anslutning till vårdutbudspunkterna, så långt det är möjligt.

Avgifter etc

Avgiften på parkeringarna är ett av få styrmedel kring parkerandet. Rätt satta avgifter ska underlätta för patienter med störst behov att parkera nära entréerna och stimulera de som kan gå en bit att ställa sig längre bort. Avgifterna ska, i förekommande fall, vara i paritet med motsvarande avgifter i närområdet.

¹ **Fyrstegsprincipen** är ett förhållningssätt för planering inom vägtransportsystemet som innebär att möjliga förbättringar i transportsystemet ska prövas stegvis. Principen lanserades ursprungligen inom [Vägverket](#) 1997 för att bättre hushålla med investeringsmedlen men idag lyfts principen upp som en metod att minska trafikens negativa effekter på exempelvis trängsel, luftkvaliteten och klimatet.

Vid parkeringarna utanför Karlstadsområdet används i första hand p-skiva för besökare, och parkeringsbevis för medarbetare, för att styra användandet av parkeringsplatserna. I sista hand införs avgifter.

Vid Centralsjukhuset är besöksplatserna avgiftsbelagda redan idag. Med fördel kan avgiften variera beroende på närhet till sjukhusets entréer och om parkeringen är belägen utomhus eller under tak.

Vid Centralsjukhuset, Landstingshuset samt VC Gripen finns avgiftsbelagda personalparkeringar. Parkeringsavgifter vid personalparkeringar ska sättas till en nivå som innebär att medarbetarna kan undvika att förmånsbeskattas.

Regionfastigheter tar fram förslag på avgifter, som fastställs av fullmäktige.

Uppföljning

Föreliggande strategi ska följas upp varje år i årsredovisningen hos Regionfastigheter. Fastighetschefen ansvarar för att informera styrelsen om avvikelser eller föreslå revidering av strategin om behov uppkommer.

Dokumentet är utarbetat av: Annette Andersson, Annika Lindgren